אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תתפו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: (תרע"ח) - לונדון
נמען: רשימות לתוכנית 'הסתדרות ירושלים'

'ירושלים' היא 'תנועה קיימת בישראל סבא מאז'. הציונות היא ענף ממנה, ותתוקן כשתתקרב לרוח הקודש. מוסדות הקודש וכספיהם בארץ יהיו בידי שומרי המצוות. יש לתמוך בפוליטיקה הלאומית ולייסד הסברה פוליטית ממקור התורה והנביאים; עיתונים בעברית, ביידיש ובשפות העמים; 'קרן קיימת דתית'; ישיבה עולמית גדולה בירושלים בבניין מהודר, עם סניפים; מושבות, קבוצות וחוות 'כדת משה וישראל'.

עיקרי הדברים

- 'ירושלים' - תנועה עתיקה.
- הציונות - ענף.
- ישיבה עולמית.
- קרן קיימת דתית.
- מושבות כדת.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

רשמים˙ להפרוגרמה של ההסתדרות ירושלים [ראשי פרקים לתוכנית של "דגל ירושלים", התנועה שייסד הרב קוק בלונדון] א) ההסתדרות ירושלים, איננה רק אגודה או ארגניזציה, כי אם גם וביחוד תנועה, שהיא קימת בישראל סבא מאז, והיא הולכת לחדש כעת מפעלים חדשים הנדרשים למגמתה הקדושה מעולם, לפי הצרכים המתחדשים על פי תהלוכות המצב של דורנו וזמננו עפ"י[1] עצת ה' קורא הדורות מראש. [ישעיהו מא, ד]

ב) העולם הכשר ורוחו, הוא יסוד האומה כולה, כל מה שמתחדש בעולמנו לפעול לטובת האומה על ידי אגודות או סדרים שיסוד החיים של קדושת ישראל, אינו מתגלה בם בבהירות נחשבים הם כמעמדים נסמכים אל העיקר, שהוא קשר האומה כולה ע"י[2] ברית ה' וקדושת תוה"ק[3], שהיא מורשה קהלת יעקב [דברים לג, ד] עדי עד.

ג) התנועה "ירושלים" לא נפסקה בקרבנו, מעולם פנינו בכל הגיוננו אל ארצנו הקדושה מפני חבת קדושתה וע"פ[4] יסוד זה המשכנו את החיים בארץ ישראל, ועל פי זה היסוד מונח הוא כל מה שיתחדש בארץ ישראל גם להבא. ד) הציוניות נחשבת היא לענף מגוף התנועה הירושלמית, השוררת באומתנו מעולם, ותקונה השלם יבא על ידי מה שתתקרב במשך הזמנים יותר ויותר אל הרוח הקדוש השורר בתנועת ירושלים, הרוח של קודש ישראל להי' מעולם עד עולם.

---

1 עפ"י - על פי
2 ע"י - על ידי
3 תוה"ק - תורתנו הקדושה
4 וע"פ - ועל פי

ה) כל התאגדות שכבר נמצאת בעולמנו למטרה של בנין הארץ ברוח קדושה וחפץ הכשרות הישראלית הכל הוא נחשב להתפשטותה של התנועה הכללית "ירושלים" שהיא מעולם אחוזה בידי שומרי תורה שלמי אמוני ישראל, ומתנהלת עפ"י גדולי התורה גאונים וצדיקים מקובלים באומה וכל הכחות הטובים הנאמנים לדגלם, ודבקים בקדושתם.

ו) כל המוסדות וכל עניני כספים שיש להם יחש אל עניני הקודש באי"י[5], מוכרחים להיות עומדים ברשותם והנהלתם של שלמי אמוני ישראל, שהם הם המיסדים את המוסדות הללו, והראויים לשכללם ולפתחם ע"פ[6] רוחם העצמי. ז) אנו מחזקים את התעמולה של הפוליטיקה הלאומית שלנו בכל מה שיש לה יחש אל הבנין של האומה והארץ בערכיהם העולמיים.

ח) אנחנו קוראים ליסד לנו אגיטציה פוליטית, [תעמולה מדינית] שתדבר אל העולם הפנימי הישראלי, ואל העולם החצון של העמים כולם, בשפה ברורה את הבעת זכיותנו על ארץ הקודש ממקור הקודש מתוך האוצר האלהי שלנו ושל כל העולם, מתוך מקור התורה והנביאים מיסוד דבר ד' הנאמן לעד.

ט) לשם המטרה הפוליטית שלנו עלינו ליסד עתונים בעברית, באידיש, ובלשונות העמים, שכולם יאדירו את התנועה "ירושלים" בכל מערכי החיים בישראל ובעמים.

* הפרוגרמה של ההסתדרות ירושלים במלואה תצא לאור על פי הסכמתה של הכנסיה הכללית הראשונה שזמנה ומקומה יתפרסמו ע"י המשרד המרכזי ומקום אנו שתהיה בע"ה[7] בבירתנו הקדושה, ירושלים עיר הקודש תובב"א[8].

י) מוכנים אנו לגשת ליסד "קרן קיים ריליגיוזי" [קרן קיימת דתית, בדומה לקרן הקיימת לישראל] שיעמד בקרבנו בעבודתו הירושלמית, כמו הקרן הלאומי העומד לסייע את העבודה הציונית.

יא) בירושלים עיר הקודש מוכרחים אנו ליסד ישיבה עולמית גדולה [הרעיון שהתממש בייסוד ישיבת "מרכז הרב" בתרפ"ד] ונהדרה, חוץ ממה שאנו צריכים לתמוך בכל הישיבות העומדות שמה ובכל ערי הקודש מכבר.

יב) הישיבה הגדולה תתיסד בתוך בנין גדול ומהודר בכבודו, ותהיה מעוטרה בכל המכשירים הנדרשים לישיבה כללית מרכזית בעד כל ישראל.

יג) הישיבה תכניס אל תוכה טובי הצעירים הנתונים לתלמוד תורה, לשם גדולתה והאדרתה מכל הכחות היותר טובים שבארץ ושבחוץ לארץ.

יד) הפרוגרמה של הישיבה תוסד ע"פ קבוצה של גדולי גאוני דורנו, באסיפה רבה של הכחות היותר חשובים בתורה בצדקות ובחכמה בישראל.

טו) האסיפה המיסדת את הישיבה תקציב את קצבת השנים שבה ישתלם התלמיד עד אשר יצא מעוטר בתעודתו הבגרותית, ע"פ חלוקי המדרגות שיוסכמו בה.

טז) ישיבות ביתר ערי הקודש ובמושבות יתיסדו לפי האפשרות בתור סניפים להישיבה העולמית הגדולה שבירושלים.

יז) מכון מיוחד יהיה בהישיבה מקצע לתלמידי חכמים גדולי מחדשים החפצים להקדיש כל ימיהם להאדרתה של תורה כל אחד במקצע שהוא נוטה ומוכשר לו, סכום קצוב של ספרים אשר תוכנם יפורט ע"פ הועד הראשי להנהלת הישיבה, ע"פ הדרישה וצורך הזמן, יהיה צריך לצאת לאור בכל שנה ע"י המכון הספרותי של הישיבה.

---

5 באי"י - בארץ ישראל

6 ע"פ - על פי

7 בע"ה - בעזרת השם

8 תובב"א - תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן

יח) עתון קבוע יהיה לישיבה שעל ידו יהיה קשר רוחני בין חכמי הישיבה ותלמידיה עם כל חכמי ישראל שבכל הגולה ועל ידו יתקבץ רכוש ספרותי הגון ע"י אותן המאמרים שיהיו ראויים להכנס לאוצר של קיום ע"י הדפסה מיוחדת, בספרים, שיבאו מזמן לזמן.

יט) הננו נקראים ליסד בית-דין גדול כללי בירושלים, מחובר מרבנים גאונים, גדולים בתורה, בצדקות, בחכמה, ובידיעות העולם, שע"י[9] הקיבוץ הכללי ישלים כל אחד מהם את התואר של הקבוצה הזאת עד שתהיה להוד ולהדרת קודש בישראל ובעולם.

כ) הכח המשפטי באי"י מוכרח להיות משפט התורה ע"פ בתי דינים קבועים, ורבנים מומחים ומובהקים אנשי חיל כו'[10] ככל תורת הדיינים בישראל מעולם.

כא) חברי הבי"ד[11] יהיו מהם קבועים בירושלים, ומהם יהיו נקראים על משך זמן ובכל שנה ופרק הנדרש יעשה הבי"ד הכללי, אסיפה כללית של רבנים מכל א"י[12] ומכל ארצות הגולה, קבוצה קדושה של ת"ח[13] גדולים יראי ד' וחכמי לב להועץ יחדו על הענינים העומדים על הפרק בתקון עניני הקודש, ועניני החיים הכלליים של האומה, כב) אם יתיסד איזה כח עולמי בישראל בארצנו הקדושה יהיה הכח הרבני הכללי, והכח העולמי באים לפעמים לידי ועידה כדי להתישב איך לנהל את הענינים הנוגעים בשני המקצועות העולמיים, והקדושים, באיזה יחש, ואיך להביא את הדברים למצב רצוי.

כג) התנועה הירושלמית תמשיך את כח המושך של האומה אל בית חייה, אל ארצנו הקדושה מאותו המקור החי וקים לעד ממקור הקודש, ותשתדל להגביר את כחו ולהאדיר את פעולותיו בחיים ע"י תעמולות של ספרות והסתדרויות וכו'[14]. כד) התנועה הירושלמית שואפת לרומם את כל הרוח הכללי של תסיסת תחית האומה ובנין הארץ משפלות החול, אל רוממות הקודש, לחזק את כחו על ידי מה שתשתדל שיהיה רוח זה הולך ומטהר מהסיגים הזרים שנכנסו אל תוכו עד שיהיה חוזר לאיתן טבעו, להטהרה של רוח ישראל החי בחוסן קדשו. כה) התנועה הירושלמית באה להכניס רוח חיים חיובי של גבורה ושל קדושה בכל מערכות המפעלים ההולכות ומתפתחות בקרבנו לשם בנין הארץ ותחית האומה באופן שיהיו כל המעשים וכל הכוננויות עשויים ברוח ישראל האמתי. כו) מגמתה של התנועה הירושלמית היא לכוין את כל המבטים של פזורי עמנו לכונן את חיינו בתור "עם קדוש על אדמת הקודש" שהוא נסה ודגלה של אומתנו מעולם ולהרגיל בכל מה דאפשר את הדגל של כשרי ישראל להתישב באי"י, ליסד מושבות, קבוצות של פועלים, וחוות, מבוססות על פי תקנות יסודיות בחיים הציבוריים ביחוד שיהיו ערוכים כדת משה וישראל.

כדי שתשרה שכינה במעשה ידינו והד הקול של תנועת קבוץ גלויותנו יהיה כולו אומר כבוד לשם ה' ועם קדשו ואדמת הקודש תהיה תל התלפיות אשר ממנה תצא אורה וישועה ברכה וקדושה לישראל ולעולם כולו, כמה שנאמר כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

9 שע"י - שעל ידי

10 כו' - וכולי (וכן הלאה)

11 הבי"ד - הבית דין

12 א"י - ארץ ישראל

13 ת"ח - תלמידי חכמים

14 וכו' - וכולי (וכן הלאה)